

ዓለምለካዊ ድንጋገ ሰብላዊ መሰላት

1፬ ታሕሳስ 1948 ዓ.ም.ፈ ብሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ዝፀደቐን ዝተኣወጀን ድንጋገ 217 ኢ- III )

መእተዊ

ኦብ ዓለም ንናይ ኩሎም ሰባት ተፈጥሮኦዊ ክብሪትን ንማዕረን ዚያገሃሉን ሰብላዊ መሰላትን ምቕባል መሰረት ነፃነት፣ ፍትሕን ሰላምን ስለ ዝኾነ፣

ንሰብላዊ መሰላት ኦብ ግምት ዚያምኡታውን ምጥሓስን ንሕልና ወዲ ሰብ ዘቐሰለን ኦሪጫናዊ ተግባራት ዘሰዓብን ምኻኑ ፣ ናይ ዘሪባን እምነትን ነፃነት ዘለዋ፣ ካብ ፍርሕን ፀገምን ነፃ ዝኾነት ዓለም ንክትህልው ዝለዓለ ትምኒት ደቂ ሰባት ምኻኑ ስለ ዝተኣምነሉ፣

ወዲ ሰብ ምልኪን ወፅዓን ንምውጋድ ሓይለ ንክጥቀም ምእንቲ ከይግደድ ሰብላዊ መሰላት ብሕጊ ክኸበሩ ኦድላዩ ስለዝኾነ፣

ኦብ መንጎ ሃገራት ምሕዝነታዊ ዝምድናታት ንኽዓቢ ምሕጋዝ ኦድላዩ ስለዝኾነ፣

ህዝብታት ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኦብ ችርተር ውድብ ሕቡራት መንግስታት ንመሰረታዊ ሰብላዊ መሰላት፣ ንኽብርን ልዕልነትን ሰብላዊ ፍጡር፣ ንማዕረ መሰላት ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘለዎም እምነት ብምርግጋዎምን ኦብ ዝሰፍሐ ነፃነት ከዓ ማሕበራዊ ምዕባለን ዝሐሸ ደረጃ መነባብርን ንምዝርጋሕ ዝወሰኑን ስለዝኾነ፣

ኦባል መንግስታት ምስ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ብምትሕግጋዝ ሰብላዊ መሰላትን መሰረታዊ ነፃነታትን ዓለምለካዊ ጠመተን ሓለዋን ምእንቲ ክረኽቡ ንምፅዓር ዝጠልቡ ስለዝኾነ፣

እዚ ጠለብ’ዚ መሊኡ ንክረጋገፅ ብዛዕባ እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ሓባራዊ ግንዛቤ ምሓዝ ብማዕጫ ኦድላዩ ስለዝኾነ፣

ስለዚ ሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት

ኩሎም ህዝብታትን ኩሎም ሃገራትን ክሳብ ሕድሕድ ውልቀሰብን ክሳብ ሕድሕድ ክፍለ, ማሕበረጠ ሰብን ነዚ ድንጋገ እዚ ኩሉ ጊዜ ብምዝካር እዞም መሰላት እዚኦቶም ኦኽብርት ንክረኽቡ ብምስትምሃርን ብትምህርትን ንክፅፉ፣ ከምኡ’ውን ብሃገራውን ዓለምለካውን ማዕበልቲ ስጉምቲታት፣ ኦብ ህዝብታት ኦባል ሃገራትን ኦብ ግዝኦቶም ኦብ ዘለዉ ህዝብታትን ሓፈሻውን ግብራውን ተቐባልነትን ሓለዋን ምእንቲ ክረኽቡ ነዚ ዓለምለካዊ ድንጋገ ሰብላዊ መሰላት ኦዊጅም ኦሉ።

ዓንቀፅ 1

ብመንፃር ክብርን መሰልን ኩሎም ሰባት እንትውለዱ ነፃን ማዕረን እዮም። ምስትውዓልን ሕልናን ዝተዓደሎም ብምኻኖም ንሕድሕዶም ብሕውነታዊ መንፈስ ክተሓላዩ ኦለዎም።

ዓንቀፅ 2

ሕድሕድ ሰብ ብዘርኢ፣ ብተለም፣ ብዖታ፣ ብቲንቲ፣ ብሃይማኖት፣ ብፖለቲካ ወይ ብካልኦት ኦሪኦእድታት፣ ብብሄር ወይ ብማሕበራዊ መበቄል፣ ብጥቲ፣ ብትውልዲ ወይ ብካልኦት ደረጃታት ኦድልዎ እንተይተገብረሉ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ናይ ዝሰፈሩ ኩሎም መሰላትን ነፃነታትን ተጠኝጫ አዩ።

ብተወሰኸ ሓደ ዜጋ፣ ሃገሩ ነፃ ግዝኦት፣ ብሞግዚት ዝመሓደር፣ ዓርሰ ምምሕዳር ዚይብሉ ወይ ኦብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ሉኦላዊ ገደብ ዝርከብ እንተኾነ’ውን ብምኽንያት ናይ ሃገሩ ፖለቲካዊ፣ ሕጋዊ ስልጣን ወይ ዓለምለካዊ ደረጃ ኦድልዎ ኦይፍፀሞን።

ዓንቀፅ 3

ሕድሕድ ሰብ ብህይወት ናይ ምንባር፣ ናይ ነፃነትን ድሕንነትን መስል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 4

ሕድሕድ ሰብ ብባርነት ወይ ብጊልዮነት ክግዛእ ዮብሉን። ባርነትን ናይ ባርዖ ንግድን ብዝኾነ ይኹን መልክዑ ክልኩል አዩ።

ዓንቀፅ 5

ሕድሕድ ሰብ ከቢድ ስቓይ ዘውርድ፣ ጭካኔ ዝመልኦ፣ ኢሰብላዊ ወይ ሰብላዊ ክብሩ ዘዋርድ ኦተሓሕዛ ወይ መቕፃዕቲ ኦይፍፀሞን፣

ዓንቀፅ 6

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ዝኾነ ይኹን ቦታ ኦብ ትድጫ ሕጊ ብሰብላዊ መንነቱ ንክፍለጥ መስል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 7

ኩሎም ሰባት ኦብ ትድጫ ሕጊ ማዕረ ኦብ ልዕለ, ምኻኖም ብዘይ ኦፈላላይ ናይ ሕጊ ማዕረ ሓለዋ ክግበረሎም መስል ኦለዎም። ኩሎም ሰባት ነዚ ድንጋገ’ዚ ብምጥሓስን ነዚ ድንጋገ’ዚ ንምጥሓስ ብዝግበሩ ምልዕዓላትን ካብ ዝበፀሉም ኦድልዎ ሓለዋ ናይ ምርካብ ማዕረ መስል ኦለዎም።

ዓንቀፅ 8

ሕድሕድ ሰብ ብሕገ መንግስቲ ወይ ብሕጊ ዝተፈቐዱሉ መሰረታዊ መሰላት እንትጠሓበዎ ስልጣን ብዘለዎ ሃገራዊ ቤት ፍርዲ ግቡእ ካሕሳ ናይ ምርካብ መስል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 9

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ሰርዓት ወፃኢ ኦይእስርን፣ ኦይተሓዝን ወይ ኦይሕዩርን።

ዓንቀፅ 10

ሕድሕድ ሰብ መሰሉን ግቡእን፣ ከምኡ’ውን ንዝቐርበሉ ዝኾነ ይኹን ገበናዊ ክሲ ዝምልከቱ ጉዳያት ንምውሳን ኦብ ነፃን ዘይኦድላውን ቤት ፍርዲ ብፍትሓውን ፅሓውን መንገዲ ንክራኦዩሉ ምሉእ ማዕርነት ኦለዎ።

ዓንቀፅ 11

ብዘቕፅፅ ገበን ዝተኸሰሰ ሕድሕድ ሰብ መከላኸሊኦ ኦቕሪቡ ኦብ ዝካተዓሉ እዋን ብሕጊ ገበነኛ ምኻኑ ክሳብ ዝረጋገፅ ከምንፁህ ሰብ ክቕፀር መስል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ሓደ ነገር ኦብ ዝተፈፀመሉ እዋን ነቲ ጉዳይ ምፍፃም ወይ ዘይምፍፃም ገበን ምኻኑ ብሃገራዊ ወይ ብዓለምለካዊ ሕጊ ተደንጊጉ ክሳብ ዘይፀንሐ ብሓፍነት ኦይሕተትን። ከምኡ’ውን ነቲ ገበን ኦብ ዝፈፀመሉ እዋን ነቲ ገበን ተወሲኑ ካብ ዝነበረ መቕፃዕቲ ንሓዕለ, ዝኽብድ መቕፃዕቲ ዝውስኖ ኦይግባእን።

ዓንቀፅ 12

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ሰርዓት ወፃኢ ኦብ ልዕለ, ውልቀ ህይወቱ ፣ ቤተሰቡ፣ ገዝኦ ወይ ኦብ ርክባቱ ጣልኻ ዝኦትዎ ኦይህልውን። ኦብ ልዕለ, ክብሩን ዝገኡን በደል ኦይፍፀሞን። ዝኾነ ይኹን ሰብ ከምዚኦም ካብ ዝኦመሰሉ ኢድ ኦእኦታውነት ወይ ከዓ በደል ዝከላኸለሉ ውሕስነት ሕጊ ናይ ምርካብ መስል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 13

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ውሽጢ ዝነብረሉ ሃገር ናይ ምዝውዋርን ምንባርን መስል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ካብ ዝኾነት ትኹን ሃገር እንኮላይ ካብ ሃገሩ ናይ ምውፃእን አንደገና ናብ ሃገሩ ናይ ምምላስን መስል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 14

ሕድሕድ ሰብ ካብ ንህይወቱ ሓደኛ ዝኾነ ግፍዕታት ኦምሊጡ ኦብ ካልኦት ሃገራት ዑቕባ ናይ ምሕታትን ናይ ምርካብን መስል ኦለዎ።

እዚ መስል እዚ ብጭቡጥ ፖለቲካዊ ኦብ ዘይኮኑ ገበናት ወይ ንዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኦብ ዝፃረሩ ተግባራት ኦዩገልግልን።

ዓንቀፅ 15

ሕድሕድ ሰብ ዜግነት ናይ ምርካብ መስል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ሰርዓት ወፃኢ ዜግነቱ ክቕንጠጥ ወይ ዜግነቱ ናይ ምልዋጥ መስሉ ክኽልከል ኦይኽእልን።

ዓንቀፅ 16

ንፃዕት መ ኦዳምን ሂዋንን ዝበፅሑ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘርኢ፣ ዜግነት ወይ ሃይማኖት እንተይገደቦም ናይ ምምርፃውን ቤተሰብ ናይ ምምስራትን መስል ኦለዎም። ኦብ ኦመስራርታ ሓዳር ፣ ኦብ እዋን ሓዳርን ኦብ እዋን ፍትሕን ማዕረ መስል ኦለዎም።

መርዓ ብነፃን ምሉእ ፍታውን ተመራዓውቲ ጥራይ ይፍፀም

ቤተሰብ ተፈጥሮአውን መሰረታውን ጉጅለ ሕብረተሰብ አዩ። ስለዝኾነ ካብ ሕብረተሰብን ካብ መንግስትን ሓለዋ ናይ ምርካብ መሰል ኦለም።

ዓንቀፅ 17

ሕድሕድ ሰብ ብውልቁ ይኹን ምስ ካልኦት ብሓባር ንብረት ናይ ምውናን መሰል ኦለም።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ንብረቱ ኦይውረሰን።

ዓንቀፅ 18

ሕድሕድ ሰብ ናይ ኦተሕሳስባ ፣ ሕልናን ሃይማኖትን ነፃነት ኦለም። እዚ መሰል እዚ ሕድሕድ ሰብ ሃይማኖቱ ወይ አምነቱ ንምልዋጥ ፣ ከምኡ'ውን ንብሕቱ ወይ ምስ ካልኦት ብሓባር ኮይኑ ብፅሒ ወይ ብውልቀ ብዛዕባ ሃይማኖቱ ወይ አምነቱ ክሰብኽ ፣ ክትግብር፣ ከምልኽ ወይ ከብፅል ንዘለዎ ነፃነቱ የጠቓልል።

ዓንቀፅ 19

ሕድሕድ ሰብ ናይ ምሕሳብን ሓሳቡ ናይ ምግለፅን ነፃነት ኦለም። እዚ መሰል እዚ ብዘይ ኢድ ኦአታውነት ባፅላዊ ኦተሓሳስባ ናይ ምሓዝ ፣ ብዘይ ናይ ዶብ ማዕገቲ ካብ ዝኾነ ይኹን ሚላ መራኽቢ ሓባዊታን ሓሳብን ናይ ምንዳይ፣ ምትባልን ምትሕልላፍን ነፃነት'ውን የጠቓልል።

ዓንቀፅ 20

ሕድሕድ ሰብ ብሰላም ናይ ምእካብን ምውዳብን ነፃነት መሰል ኦለም።

ሕድሕድ ሰብ ብማሕበር ንኸውደብ ኦይግደድን።

ዓንቀፅ 21

ሕድሕድ ሰብ ብተጥታ ወይ ብነፃ መሪፃ ብዝተመሪፁ ወክልቱ ኦቢሉ ኦብ መንግስቲ ሃገሩ ናይ ምስታፍ መሰል ኦለም።

ሕድሕድ ሰብ ብህዝባዊ ኦገልግሎታት ሃገሩ ብማዕረ ናይ ምጥኝም መሰል ኦለም።

ድልዩት ህዝቢ መሰረት ስልጣን መንግስቲ ክኸውን ኦለም። እዚ ድልዩት እዚ ብምስጢር ወይ ብተመሳሳሊ መንገዲ ቦብጊዜኡ ብዝነዩድ፣ ኩሉ ብማዕረ ዝሳተፈሉን ኦጠቓላልን ብዝኾነ ትኽክለኛን ነፃን ናይ ምድማፅ ስርዓት ክግለፅ ኦለም።

ዓንቀፅ 22

ሕድሕድ ሰብ ኦባል ሕብረተሰብ ከም ምጄኑ መጠን መሰል ማሕበራዊ ውሕስነት ኦለም። ከምኡ'ውን ብሃገራዊ ፃዕርን ብዓለም ለኻዊ ምትሕብባርን ምስ ውዳሰን ሃብትን ሕድሕድ መንግስቲ ብዝሰማማፅ መልክዑ ንክብሩን ንነፃ ፅቢት ሰብላዊ መንነቱን ኦድለይቲ ዝኾኑ ቁጠባዊ፣ ማሕበራውን ባህላውን መሰላቱ ክረጋገፁሉ መሰል ኦለም።

ዓንቀፅ 23

ሕድሕድ ሰብ ንስራሕ ፣ ንነፃ መሪፃ ዓይነት ስራሕ፣ ንፍትሓውን ምቹአን ኩነታት ስራሕን ስራሕ ከይስአን ንዝግበር ሓለዋን መሰል ኦለም።

ሕድሕድ ሰብ ብዘይ ኦድልዎ ንሓደ ዓይነት ስራሕ ማዕረ ክፍሊት ናይ ምርካብ መሰል ኦለም።

ሕድሕድ ኦብ ስራሕ ዝርከብ ሰብ ሰብላዊ ክብሩን ክብሪ ቤተሰቡን ዝሕለውሉ ኦድላዩ አንተኾይኑ'ውን ብካልኦት ማሕበራዊ ውሕስነታት ዝድገፍ ፍትሓውን ዘተባብፅን ፃማ ረሃዕ ናይ ምርካብ መሰል ኦለም።

ሕድሕድ ሰብ ሪብሓቱ ንምርግጋፅ ማሕበራዊ ሞያ ናይ ምጥያሽን ኦባል ናይ ምጄንን መሰል ኦለም።

ዓንቀፅ 24

ሕድሕድ ሰብ ናይ ስራሕ ሰዓት ዕረፍቲ፣ ናይ መዘናግዒ ጊዜ፣ ከምኡ'ውን ፍትሓዊ መጠን ሰዓታት ስራሕን መሃያ ዝኽፈለሉም ህዝባዊ ብዓላትን ክህልፁዎ መሰል ኦለም።

ዓንቀፅ 25

ሕድሕድ ሰብ ንጥፅናን ድሕነትን ዓርሱን ቤተሰቡን ዝበትፅ ደረጃ መነባብር አንኮላይ ምግቢ፣ ክዳን ፣ መንበረ ገዛ፣ ሕክምናን ኦድለይቲ ማሕበራዊ ኦገልግሎታትን ናይ ምርካብ መሰል ኦለም። ከምኡ'ውን ስራሕ አንትስኣን ፣ አንትሓምም፣ ኦካለ ጉዲኣ አንትኸውን ካብ ሰብ ሓዳር ሓዲኦም አንትመውት፣ አንትሸምግል ወይ ካልኦት ልዕሊ ቁፅፅሩ ዝኾኑ ፀገማት መነባብር አንተጋጥምዎ ድሕነቱ ንክሕለውሉ መሰል ኦለም።

ኦጼታትን ህፃናትን ፍሉይ ክንክንን ሓገዝን ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎም። ብሕጋዊ ወይ ብዘይሕጋዊ መርዓ ዝውለዱ ኩሉም ህፃናት ብማዕረ ማሕበራዊ ሓለዋ ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎም።

ዓንቀፅ 26

ሕድሕድ ሰብ ዕድል ትምህርቲ ናይ ምርካብ መሰል ኦለም። ትምህርቲ አንተውሓደ ኦብ ተዳማይን መሰረታውን ብርክታት ብነፃ ክወሃብ ኦለም። ትምህርቲ ተዳማይ ብርኪ ግድኒታዊ ክኸውን ኦለም። ቲክኒካውን ሞያውን ትምህርቲ ብሓፈሻ ክማላእ ኦለም። ዕድል ላዕለዋይ ብርኪ ትምህርቲ ድማ ኦብ ብቅዓት ተመስሪቱ ብማዕረ ክወሃብ ኦለም።

ትምህርቲ ኦብ ምሉእ ምዕባለ ሰብላዊ ፍጡርን ኦብ ምጥንኻርን ምኽባርን ሰብላዊ መስላትን መሰረታዊ ነፃነታትን ዘተኮረ ክኸውን ኦለም። ትምህርቲ ኦብ መንጎ ኩሉም መንግስታት ፣ ዘርኦዊ ወይ ሃይማኖታዊ ጉጅለታት፣ ምርድዳኣ፣ ምክአኦልን ምሕዝነትን ዘማዕብል ክኸውን ኦለም። ብተወሳኺ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ሰላም ንምዕኝብ ንዘካይደም ተግባራት ክሕግዝ ኦለም።

ዓንቀፅ 27

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ባህላዊ ህይወት ሕብረተሰብ ብነፃ ንክሳተፍ፣ ካብ ኪነት ተጠኝሚ ክኸውን፣ ኦብ ሳይንሳዊ ምዕባለ ብፅሒቱ ንክበርክትን ካብ ውፅኢቱ ንክጥቀምን መሰል ኦለም።

ሕድሕድ ሰብ ባዕሉ ካብ ዝፈጠር ሳይንሳዊ፣ ሰነ ፅሑፋዊ ወይ ኪነታዊ ውፅኢታት ሞራላውን ንዋታውን ሪብሓታቱ ንክሕለውሉ መሰል ኦለም።

ዓንቀፅ 28

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ዝረጋገፀሉ ማሕበራውን ዓለም ለኻውን ስርዓት ናይ ምርካብ መሰል ኦለም።

ዓንቀፅ 29

ዝኾነ ይኹን ሰብ ነቲ ብሕታዊ መሪጋገዚ ነፃን ዝተማልአን ምዕባለ ሰብላዊ መንነቱ ዝኾነ ሕብረተሰብ ዝፍፅሞም ግቡኦት ኦለፁዎ።

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኦብ ኦጠቓቕማ መሰላቱን ነፃነታቱን ንመሰላትን ነፃነታትን ካልኦት ንምትባልን ንምኽባርን፣ ኦብ ሓደ ዲሞክራሲያዊ ሕብረተሰብ ዘድልዩ ሰነ ምግባር፣ ፀጥታን ድሕነትን ንምምላሕን ተባሂሉ ብሕጊ ንዝተወሰኑሉ ማፅቀባት ጥራሕ ተገዛኢ ይኸውን።

እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ብዝኾነ ይኹን መንገዲ ኦንፃር ዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ክትግበሩ ኦይኽአሉን።

ዓንቀፅ 30

ካብ ውሽጢ እዚ ድንጋገ እዚ ዝኾነ ይኹን መንግስቲ፣ ጉጅለ ወይ ውልቀ ሰብ፣ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ካብ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ንገሊኦም ንምጥሓስ ኦብ ዝዓለመ ምንትሰቓስ ንክሳተፍ ወይ ዝኾነ ይኹን ተግባር ንክፍፅዎ መሰል ከም ዘለዎ ዝሕብር ተገዶሩ ዝትርጎም ውሳኔ የለን።